

den nuværende Kommunalbeskatning er kun et Brængbillede af sin oprindelige Form. Jeg vilde have været tilbøielig til at anse det for den rette Vej at føre den bestaaende Kommuneskatning tilbage til dens oprindelige Form, d. v. s.: paa Landet foruden den personlige Skat at have en Skat paa Hartkornet, d. v. s. som var en fornuftig Hartkornsskat, der fulgte med Udbyttet af Jorden og blev suppleret med tilsvarende Skatter paa andre Erhverv paa Landet, og i Kjøbstæderne den personlige Skat og ved Siden deraf, som kompenserende for Njhtten af og Uleiligheden for Kommunen, en Skat, som hvilede paa de faste Eiendomme og paa den Indtægt, som man havde i Kommunen udenfor Indtægten af de faste Eiendomme. Det kunde ske dels ved en Reform, en Modernisering af Hartkornsskatten, en Modernisering af Bygningskatten paa Landet, og for Byernes Vedkommende ved at beholde den nuværende Formue- og Veilighedsstat og supplere denne ved at reformere Skatten paa faste Eiendomme og indføre, ikke just en Mæringsstat, men t. Ex. Noget som den engelske „income and property tax“. Dette tror jeg var den hensigtsmæssigste Maade at reformere vor Kommuneskatning paa, og jeg tillader mig at udtale denne Tanke for Dhr., som vare Medforslagsstillere med mig ved denne Lov; men de indvender derimod — og jeg maatte give dem Ret — at alle tidligere Forhandlinger i denne Sag om denne Sag jaavel fra Regjeringens som fra Thingets Side gif i en anden Retning og i en lignende Retning som dette Forslag, der her foreligger, og det blev tillige sagt, at Forudsætningen for, at den Retning for Reformen, som jeg havde tænkt mig, kunde gjenneføres, var et nyt Hartkorn, at Hartkornet atter blev, hvad det oprindeligt virkelig var paatænkt, at det skulde være, en Del af en almindelig Skat paa al Virksomhed. Da det særlig ogsaa fra den nuværende Conseilspræsident og Finantsminister var udtalt, at han ikke kunde gaa ind paa et saadant nyt „Hartkorn“, maatte jo dermed hele denne Tanke falde. Jeg maatte derfor erkjende, at denne Fremgangsmaade, som jeg i og for sig anser for den theoretisk korrekte, ved denne Veilighed ikke var gennemførlig, og at den blot vilde have udsat Sagen, saa at det ved den Veilighed var gaaget som saa ofte, at det Bedste altid er Jvende af det Bedre. Jeg maatte tillige erkjende, at Forslaget, saaledes som det foreligger nu, i Hovedsagen giver det Samme og i Hovedsagen er tilfredsstillende. Jeg kunde derfor gaa med til en Forhandling og Indbringelse af Forslaget, og jeg kunde det saa meget mere, som jeg maa erkjende, at der fra de Herrer's

Side, som repræsenterer Flertallet, blev gjort virkelige, meget betydelige Indrømmelser, saa betydelige Indrømmelser, at de, som havde en noget anden almindelig Opfattelse af Forholdene, maatte erkjende, at her var der Noget, som man maatte gaa ind paa. Paa denne Maade var det, at jeg, uagtet jeg ikke i alle Punkter kunde fuldt slutte mig til Forslaget, dog har kunnet være Medforslagsstiller.

Jeg anser dette Lovforslag for at være af overordentlig Betydning. Det rummer et af de Punkter, hvor vi trænger meget til Reform, nemlig Kommunalbeskatningen. Jeg tror, at man maa sige, at Kommunalbeskatningen ligesaa fuldt tiltrænger en Reform som Statsbeskatningen, men gjør det af andre Grunde. Naar Statsbeskatningen trænger til Reform, er det vel nærmest, fordi Statskatterne ere saadanne, at de paa flere Punkter i høi Grad hæmme Omsetningen, i høi Grad genere Anvendelsen og Udviklingen af Landets Hjelpekilder. Det er idetmindste for mig en Hovedgrund til, at Statsbeskatningen forekommer mig at burde reformeres; der er ganske vist ogsaa andre Uiligheder og andre Mangler ved Statskatterne, men Hovedulempen forekommer mig dog at være den, at den hæmmer Landets Udvikling. Ved Kommunalbeskatningen er derimod Hovedmanglen den, at den er i saa høi Grad uretfærdig og ubillig. For Kjøbstædernes Vedkommende er dette jo tilstrækkelig fremdraget i det Andragende, som i disse Dage er indsendt til Folkethinget, og de Ulemper ved Skatterne, som ere paapegede deri, ville jo i det Væsentlige blive afhjulpne ved dette Lovforslag. For Landdistrikternes Vedkommende ere Uilighederne — saa forekommer det mig — Uretfærdighederne endnu større end for Kjøbstæderne. Den allerstørste Del af Sognekommunernes Skatter lægges jo paa Hartkornet — omtrent  $\frac{3}{4}$  — og kun  $\frac{1}{4}$  paa Formue og Veilighed (i Aaret 1874). Grunden dertil er jo allerede gjentagne Gange omtalt, nemlig at Skatten paa Formue og Veilighed er saaledes, at man ikke vil kunne ramme en Mængde betydelige Indtægter, naar man anvender den. Altsaa, man er nødt til, eller ialtfald stærkt fristet til, i høi Grad at anvende Hartkornsskatten, og Hartkornbeskatningen til Kommunerne lider af meget store Mangler, af meget store Ulemper, endnu langt større end dem, hvoraf Hartkornbeskatningen til Staten lider. Hartkornbeskatningen til Staten er uretfærdig paa mange Maader, men i den Skat er der dog noget Princip. Skatten blev indført — ialtfald blev Grundlaget dertil lagt — i 1802 ved Forordningen af 1ste